

Bestaffenhed, Statshusholdningens Balance have truffet det Rette med det, de sigte paa, thi det vil jo være at omhandle, naar disse Love komme for. Det er imidlertid sikkert nok, at den Slags Lovforslag, der ville løbe Storm for at komme ind paa § 28, ville, hvis de blive til Love, selv om de blive underkastede nogen Forandring, fuldstændig forandre den Balance, som Budgettet nu udviser. En Ting er at mærke ved disse Love. Karakteren af flere af Regjeringens Love er os jo bekendt fra forrige Samling, og forsaavidt overrasker det jo ikke, at Regjeringen følger en vis Opfattelse af, hvad den nu betragter som sin nærmeste nationalliberale Opgave, men hvad de andre Forslag fra Private angaar, saa kunne de vistnok være meget fornøjelige alle 5, men naar de, som i sidste Samling, hvor de 3 eller 4 bleve vedtagne, i Reglen gaa ud over at være et større Nummer for en større Forespørgsel, et Slags Spionsystem mod Ministeriet for at erfare dets Tanker og Attraaer, naar de gaa ud paa ved det private Initiativ at ville belaste Statskassen med saa store Udgifter, saa tror jeg, at det hele Folkething vil være enig i, hvor nær det end staar saadanne Forslag, at det er en tvivlsom parlamentarisk Fremgangsmaade, med andre Ord, at den er ligesom uparlamentarisk. Den Maade at lovgive paa, ved privat Initiativ, navnlig i Finantsfaget, saa at Enhver kommer frem med sit, det er for Enhver, der ynder en parlamentarisk Orden, navnlig paa Finantsforvaltningens Omraade, i højeste Grad fordømmeligt. Jeg tror, at hvor højt man end kan have det at faae stedlige Interesseser fyldestgjorte, og hvormeget man end kan ønske at styrke sin egen Stilling ved saadanne vældige Bestræbelser som dem, at føre store, Statskassen angribende Lovforslag igjennem Folkethinget, vilde jeg dog sætte Pris paa, om man tog i den Forstand den parlamentariske Fornuft fangen og sagde, at selv om man ikke er fornøjet med Regjeringen eller den nuværende Orden, saa liber man derunder, ventende paa bedre Tider, idet man under alle Omstændigheder ønsker en stærk Regjering, og dertil hører saa en Regjering, der fornemmelig har en Overjagt over den finantsielle Forvaltning i sin Haand. Det er jo paa en Maade mod det høie Folkething, at jeg som Mindretal taler her, idet det som sagt har vedtaget 3 af disse Udgiftslove i forrige Samling. Jeg skal ikke komme ind paa de specielle Love; jeg taler ikke en Gang her om deres Indhold, men kun om Sagen og henviser til, at saaledes have vi fra Private og fra Regjeringen en Snes Love, der angribe § 28. De ville fylde den ud til en lang Riste og derved fuldstændig forrykke den alt nu efter det foreliggende Finantsbudget tilstedeværende Balance. Skulde der være Noget, som jeg vilde sætte Pris paa, at Regjeringen og Rigsdagen bleve enige om til Forrykkelse af den nuværende Balance, saa vilde det mulig just ikke

være Noget i nogen af disse Retninger, her er nævnt. Det vilde nærmest være to Ting, tænker jeg mig, som kunde bære Frugter for Fremtiden, og altsaa være Udgiften og Umagen værd. Den ene var den Udgift, som vilde følge af en ny Oplysningslov for Almuen, og den anden den Udgift, som vilde følge af en forbedret Alderdomsforpørgelse for de Fortrykte i Samfundet. De to humane Opgaver forekommer det mig maatte tiltale allermost at faae fremmede, selv om de skulle forrykke Balancen. Jeg er enig i, at en Omregulering af vore Skatteforhold er i højeste Grad ønskelig og nødvendig. Jeg hengiver mig ogsaa til det Haab, at vi nu kunne faae nogen Nedsættelse ved Hjælp af denne Omregulering, uagtet vi desværre ikke kunne gjøre os de Forventninger i denne Henseende, som vi stillede paa for flere Aar siden. Men jeg siger, naar jeg staar lige overfor en eventuel Nedsættelse af Skattebeløbene eller det Beløb, der ellers kunde nedsættes, anvendt paa de to af mig nævnte Formaal, da vælger jeg ubetinget det sidste. Komme ind paa disse Principers Orden og paa Spørgsmaalet om, hvorvidt vi overhovedet kunne naae en Overenskomst med Hensyn hertil, skal jeg ikke, men jeg skal, siden jeg nævner Oplysningsloven, ikke undlade at udtale min Vælgelse over, at den ny Undervisningsminister har ment, at nu var den Sag vel forvaret indtil videre. Efter at hans Forgænger i de tre sidste Sæssioner i Træk har holdt paa at faae denne Lov til Behandling, og efterat Folkethinget derpaa har givet — man sige om dets Produkt, hvad man vil — denne store Betænkning med Tillæg, er der anvendt et meget betydeligt Arbejde paa denne Sag, og det er første Gang, efter Klager fra mange Sider haade med Folkethinget og mod Regjeringen i den Henseende, at der siden 1849 er taget fat paa Oplysningsloven paa den Maade. Efter at man ialtsald formelt saaledes fra Folkethingets Side gennem et Udvalg har imøbetkommet Onskerne om en alvorlig Forhandling om denne Sag, svarer man fra Regjeringens Side: Nu lade vi det ligge! det var altsaa det, der endnu ikke er den udfyldte § 28; hvad den bliver til, skal jeg imidlertid lade staa hen, det er der jo Ingen der veed. — Nu ma jeg maaste gaa over til det, der er. Det er meget naturligt, at man begynder en Finantsbehandling med en Raskule over Balancen, ligesom man slutter Finantsbehandlingen dermed. Det gjør Regjeringen, og naar man ikke er fornøjet, ganske enig med Regjeringens Opfattelse først eller sidst, er det naturligt, at det Samme sker fra Thingets Side. Det er rigtigt, at der, naar vi sammenligne § 1 og § 11, er et Taloverskud af 1¼ Mill. Kr. Men, som der alt er gjort opmærksom paa, dette Taloverskud fremkommer dels derved, at man tilfældigvis har funnet beregne Tolden 900,000 Kr. høiere i dette Budget end i det foregaaende — det er jo en Tilfældig-